

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 6. septembra 2017*

„Pritožba – Člen 102 PDEU – Zloraba prevladujočega položaja – Rabati za zvestobo –
Pristojnost Komisije – Uredba (ES) št. 1/2003 – Člen 19“

V zadevi C-413/14 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 26. avgusta 2014,

Intel Corporation Inc. s sedežem v Wilmingtonu (Združene države Amerike), ki jo zastopajo
D. M. Beard, QC, ter A. Parr in R. Mackenzie, solicitors,

pritožnica,

druge stranke v postopku so

Evropska komisija, ki jo zastopajo T. Christoforou, V. Di Bucci, M. Kellerbauer in N. Khan, agenti,

tožena stranka na prvi stopnji,

Association for Competitive Technology Inc. s sedežem v Washingtonu (Združene države), ki ga
zastopa J.-F. Bellis, odvetnik,

Union fédérale des consommateurs – Que choisir (UFC – Que choisir),

intervenientki na prvi stopnji,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, A. Tizzano, podpredsednik, R. Silva de Lapuerta, predsednica senata,
M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça (poročevalec), E. Juhász, predsedniki senata, M. Berger, predsednica
senata, M. Vilaras in E. Regan, predsednika senata, A. Rosas, J. Malenovský, E. Levits, F. Biltgen,
sodniki, K. Jürimäe, sodnica, in C. Lycourgos, sodnik,

generalni pravobranilec: N. Wahl,

sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 21. junija 2016,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 20. oktobra 2016

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

- 1 Družba Intel Corporation Inc. (v nadaljevanju: Intel) s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 12. junija 2014, Intel/Komisija (T-286/09, v nadaljevanju: izpodbijana sodba, EU:T:2014:547), s katero je navedeno sodišče zavrnilo njeno tožbo za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije C(2009) 3726 final z dne 13. maja 2009 v zvezi s postopkom na podlagi člena 82 [ES] in člena 54 Sporazuma EGP (zadeva COMP/C-3/37.990 – Intel) (v nadaljevanju: sporna odločba).

Pravni okvir

- 2 V uvodni izjavi 25 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) je navedeno:

„Odkrivanje kršitev pravil konkurence postaja vedno težje, in da bi učinkovito zavarovali konkurenco, je treba dopolniti pooblastilo Komisije za izvajanje pregledov. Komisija mora biti zlasti pristojna za opravljanje razgovorov z vsemi osebami, ki bi lahko razpolagale z uporabnimi informacijami, in za zapisovanje njihovih izjav. [...] Uradniki, ki jih je imenovala Komisija, morajo imeti tudi pooblastila, da zahtevajo vse informacije, ki so pomembne za predmet in namen pregleda.“

- 3 V uvodni izjavi 32 te uredbe je navedeno:

„Zadevnim podjetjem je treba priznati pravico do zaslišanja pred Komisijo, tretje stranke, katerih interese bi odločba lahko prizadela, morajo imeti predhodno možnost za predložitev svojih pripomb, izdane odločbe pa morajo biti javno objavljene. Ob zagotavljanju pravice zadevnih podjetij do obrambe, zlasti pravice do vpogleda v spis, je bistvenega pomena, da se zavarujejo poslovne skrivnosti. Zaupnost izmenjanih informacij znotraj omrežja je treba prav tako zavarovati.“

- 4 Člen 19 Uredbe št. 1/2003, naslovljen „Pooblastilo za razgovore“, določa:

„1. Za izpolnjevanje dolžnosti, ki jih nalaga ta uredba, lahko Komisija opravi razgovor z vsemi fizičnimi ali pravnimi osebami, ki v razgovor privolijo, zaradi zbiranja informacij v zvezi s predmetom preiskave.

2. Kadar se razgovor iz odstavka 1 opravlja v poslovnih prostorih podjetja, Komisija o tem obvesti organ, pristojen za konkurenco v državi članici, na ozemlju katere razgovor poteka. Če organ, pristojen za konkurenco v tej državi članici, tako zahteva, lahko njegovi uradniki pri razgovoru sodelujejo z uradniki in drugimi spremljevalnimi osebami, ki jih je za vodenje razgovora pooblastila Komisija.“

- 5 Člen 3 Uredbe Komisije (ES) št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma 81 in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 3, str. 81), naslovljen „Pooblastilo za razgovore“, določa:

„1. Kadar Komisija opravi razgovor z osebo z njeno privolitvijo v skladu s členom 19 Uredbe (ES) št. 1/2003, na začetku razgovora navede pravno podlago in namen razgovora ter opozori na njegov prostovoljni značaj. Prav tako osebi, s katero opravlja razgovor, sporoči svoj namen vodenja zapisnika o razgovoru.

2. Razgovor se lahko opravi z uporabo vseh pripomočkov, vključno s telefonom ali elektronskimi sredstvi.

3. Komisija lahko na kakršen koli način zabeleži izjave, ki so jih podale osebe, s katerimi vodi razgovor. Kopija kakršnega koli zapisa se posreduje v potrditev osebi, s katero je bil opravljen razgovor. Če je potrebno, Komisija določi rok, v katerem ji oseba, s katero vodi razgovor, lahko sporoči kakršne koli popravke k izjavi.“

Dejansko stanje spora in sporna odločba

- 6 Intel je družba ameriškega prava, ki se ukvarja z zasnovo, razvojem, proizvodnjo in trženjem centralnih procesnih enot (v nadaljevanju: CPE), naborov čipov (*chipsets*) in drugih polprevodniških komponent ter rešitev za računalniška okolja za obdelavo podatkov in komunikacijske naprave.
- 7 Zadevni trg za to zadevo ustreza trgu procesorjev, natančneje gre za CPE x86. Arhitektura x86 je standard, ki ga je družba Intel zasnovala za svoje CPE in omogoča delovanje operacijskih sistemov Windows in Linux.
- 8 Komisija je po formalni pritožbi družbe Advanced Micro Devices Inc. (v nadaljevanju: AMD), ki je bila vložena 18. oktobra 2000 in dopolnjena 26. novembra 2003, maja 2004 začela serijo preiskovalnih dejanj in je julija 2005 opravila preglede v več prostorih družbe Intel, zlasti v Nemčiji, Španiji, Italiji in Združenem kraljestvu, in v prostorih več strank te družbe v Nemčiji, Španiji, Franciji, Italiji in Združenem kraljestvu.
- 9 Komisija je 26. julija 2007 družbi Intel poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah glede njenega ravnanja v razmerju do petih večjih proizvajalcev originalne opreme (*Original Equipment Manufacturer*, v nadaljevanju: OEM), in sicer družb Dell Inc., Hewlett-Packard Company (HP), Acer Inc., NEC Corp. in International Business Machines Corp. (IBM). Družba Intel je na to obvestilo odgovorila 7. januarja 2008, 11. in 12. marca 2008 pa je potekalo ustno zaslišanje.
- 10 Komisija je 17. julija 2008 družbi Intel poslala dodatno obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah glede njenega ravnanja v razmerju do družbe Media-Saturn-Holding GmbH (v nadaljevanju: MSH), evropskega trgovca z elektronskimi napravami in vodilnega evropskega trgovca z namiznimi računalniki, in do družbe Lenovo Group Ltd. (v nadaljevanju: Lenovo), še enim OEM. To obvestilo je vključevalo nove dokaze o ravnanju družbe Intel v razmerju do nekaterih OEM, zajetih v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah z dne 26. julija 2007. Družba Intel na to obvestilo ni odgovorila v določenem roku.
- 11 Komisija je v sporni odločbi opredelila dve vrsti ravnanj družbe Intel v razmerju do njenih poslovnih partnerjev, in sicer pogojne rabate in t. i. „gole omejitve“, s katerimi se je želelo konkurenta, in sicer družbo AMD, izključiti iz trga CPE x86. Prva ravnanja naj bi vključevala odobritev rabatov štirim OEM, in sicer so v obravnavani zadevi to družbe Dell, Lenovo, HP in NEC, pod pogojem, da so pri njej nabavljale vse ali skoraj vse svoje CPE x86. Na podlagi drugih ravnanj naj bi OEM prejeli plačila, da bi upočasnili, ustavili ali zmanjšali trženje nekaterih proizvodov, opremljenih s CPE x86 družbe AMD.
- 12 Komisija je glede na te preudarke ugotovila obstoj enotne in trajajoče kršitve člena 102 PDEU in člena 54 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 52, str. 3) med oktobrom 2002 in decembrom 2007, zaradi česar je družbi Intel naložila globo v višini 1,06 milijarde EUR.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 13 Družba Intel je 22. julija 2009 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo za razglasitev ničnosti sporne odločbe, pri čemer je navajala devet tožbenih razlogov.

- 14 Združenje Association for Competitive Technology, Inc. (v nadaljevanju: ACT) je 2. novembra 2009 v sodnem tajništvu vložilo predlog za intervencijo v postopku v podporo družbi Intel. S sklepom z dne 7. junija 2010 mu je bila intervencija dovoljena.
- 15 Družba Intel je s prvim tožbenim razlogom, ki se je nanašal na horizontalna vprašanja v zvezi s pravnimi presojami Komisije, izpodbijala porazdelitev dokaznega bremena in zahtevani dokazni standard, pravno opredelitev rabatov in plačil v zameno za izključno dobavo ter pravno opredelitev plačil, ki jih je Komisija poimenovala „gole omejitve“ in so bila namenjena temu, naj OEM odložijo, odpovejo ali omejijo trženje proizvodov, opremljenih s CPE družbe AMD.
- 16 Splošno sodišče je v točki 79 izpodbijane sodbe v bistvu razsodilo, da so bili rabati, dani družbam Dell, HP in Lenovo, rabati za izključnost, ker so bili povezani s pogojem, da stranka vse količine CPE x86, ki jih potrebuje, ali večino teh količin nabavlja pri družbi Intel. Poleg tega je Splošno sodišče v točkah od 80 do 89 izpodbijane sodbe navedlo, da opredelitev takšnega rabata kot zlorabe ni odvisna od analize okoliščin posameznega primera, katere namen bi bil ugotoviti, ali je s tem tabatom mogoče omejiti konkurenco.
- 17 Splošno sodišče je zaradi celovitosti v točkah od 172 do 197 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je Komisija pravno zadostno in na podlagi analize okoliščin primera dokazala, da je bilo z rabati in plačili za izključnost, ki jih je družba Intel dajala družbam Dell, HP, NEC, Lenovo in MSH, mogoče omejevati konkurenco.
- 18 Splošno sodišče je glede drugega tožbenega razloga, ki se je nanašal na to, da Komisija ni dokazala svoje krajevne pristojnosti za uporabo členov 101 in 102 PDEU, kar zadeva ravnanja v razmerju do družb Acer in Lenovo, v točki 244 izpodbijane sodbe najprej menilo, da za utemeljitev pristojnosti Komisije po mednarodnem javnem pravu zadošča, da se dokažejo opredeljeni učinki prakse ali njeno izvajanje v Evropski uniji. Nato je v točki 296 izpodbijane sodbe razsodilo, da je bilo z znatnimi, predvidljivimi in takojšnjimi učinki, ki jih je ravnanje družbe Intel lahko imelo v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP), mogoče utemeljiti pristojnost Komisije. Nazadnje, v točki 314 izpodbijane sodbe je zaradi celovitosti ugotovilo, da je bila ta pristojnost utemeljena tudi zaradi izvajanja zadevnega ravnanja na ozemlju Unije in EGP.
- 19 Družba Intel je v utemeljitev tretjega tožbenega razloga, ki se je nanašal na kršitve postopka, očitane Komisiji, zlasti zatrjevala, da je bila kršena njena pravica do obrambe, ker ni bil pripravljen zapisnik o poteku sestanka z D1, saj naj bi bilo nekatere elemente v zvezi s tem sestankom mogoče uporabiti kot razbremenilne elemente. Zatrjevano je bilo tudi, da je Komisija napačno zavrnila izvedbo drugega zaslišanja in posredovanje nekaterih dokumentov družbe AMD, ki bi bili lahko upoštevni za obrambo družbe Intel.
- 20 Na prvem mestu, Splošno sodišče je v točki 618 izpodbijane sodbe ugotovilo, da zadevni sestanek ni pomenil formalnega razgovora v smislu člena 19 Uredbe št. 1/2003 in da Komisiji takšnega razgovora ni bilo treba opraviti. Na podlagi tega je v navedeni točki ugotovilo, da se člen 3 Uredbe št. 773/2004 ni uporabil, tako da je bila trditev v zvezi s kršitvijo formalnih zahtev, ki so predpisane v tej določbi, brezpredmetna.
- 21 Na drugem mestu, Splošno sodišče je v točkah 621 in 622 izpodbijane sodbe razsodilo, da čeprav je Komisija s tem, da ni pripravila dokumenta, ki bi vseboval kratek povzetek tem, ki so bile obravnavane na navedenem sestanku, in imena oseb, ki so se ga udeležile, kršila načelo dobrega upravljanja, je to prvotno pomanjkljivost popravila s tem, da je družbi Intel dala na voljo nezaupno različico internega zapiska v zvezi s tem sestankom.

- 22 Kar zadeva četrti pritožbeni razlog, ki se je nanašal na domnevne napake pri presoji ravnanj v razmerju do OEM in družbe MSH, je Splošno sodišče v točkah 665, 894, 1032, 1221, 1371 in 1463 v celoti zavrnilo očitke, ki jih je družba Intel navedla v zvezi z družbami Dell, HP, NEC, Lenovo, Acer in MSH.
- 23 Splošno sodišče je v zvezi s petim tožbenim razlogom, s katerim je družba Intel prerekala obstoj celovite strategije za preprečitev dostopa družbe AMD do najpomembnejših prodajnih kanalov, v točkah 1551 in 1552 izpodbijane sodbe razsodilo, da je Komisija v bistvu pravno zadostno dokazala poskus prikrivanja protikonkurenčne narave ravnanja družbe Intel in izvajanje dolgoročne celovite strategije s ciljem družbi AMD preprečiti dostop do prodajnih kanalov.
- 24 Splošno sodišče je v zvezi s šestim tožbenim razlogom, v skladu s katerim naj bi Komisija napačno uporabila Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2), v točki 1598 izpodbijane sodbe zlasti ugotovilo, da niti načelo pravne varnosti niti načelo zakonitosti v kazenskem pravu ne nasprotujeta temu, da se Komisija odloči sprejeti in uporabiti nove smernice o načinu določanja glob, tudi po tem, ko je bila kršitev storjena. Poleg tega je Splošno sodišče v navedeni točki menilo, da učinkovita uporaba pravil o konkurenci upravičuje, da mora podjetje upoštevati morebitno spremembo splošne konkurenčne politike Komisije na področju glob, kar zadeva metodo za izračun glob in njihovo raven.
- 25 Splošno sodišče je v zvezi s sedmim tožbenim razlogom, ki se je nanašal na domnevni neobstoj kršitve člena 102 PDEU, storjene bodisi namenoma bodisi iz malomarnosti, v točkah 1602 in 1603 izpodbijane sodbe v bistvu razsodilo, da ni bilo mogoče, da se družba Intel ne bi zavedala protikonkurenčne narave svojega ravnanja, in da je bilo z dokazi v sporni odločbi pravno zadostno dokazano, da je izvajala dolgoročno celovito strategijo z namenom družbi AMD preprečiti dostop do strateško najpomembnejših prodajnih kanalov, hkrati pa je poskušala prikriti protikonkurenčno naravo svojega ravnanja.
- 26 Splošno sodišče je v zvezi z osmim tožbenim razlogom, ki se je nanašal na domnevno nesorazmernost naložene globe, v točkah od 1614 do 1616 izpodbijane sodbe ugotovilo, da prejšnja praksa odločanja Komisije ne more pomeniti pravnega okvira za globe na področju konkurence in da odločbe, na katere se je družba Intel sklicevala v zvezi s tem, nikakor niso bile upoštevne z vidika spoštovanja načela enakega obravnavanja. Poleg tega je Splošno sodišče v nasprotju s tem, kar je trdila družba Intel, v točkah 1627 in 1628 izpodbijane sodbe opozorilo, da Komisija ni upoštevala konkretnega vpliva kršitve na trg, da bi določila njeno težo.
- 27 Nazadnje, Splošno sodišče je v zvezi z devetim tožbenim razlogom, s katerim se je želelo doseči zmanjšanje naložene globe v okviru njegove neomejene pristojnosti, v točki 1647 izpodbijane sodbe zlasti razsodilo, da na podlagi ničesar v očitkih, trditvah ter dejanskih in pravnih elementih, ki jih je navajala družba Intel, ni bilo mogoče ugotoviti, da naložena globa ni bila sorazmerna. Splošno sodišče je namreč v navedeni točki ugotovilo, da je ta globa primerna glede na okoliščine zadeve, in poudarilo, da je bila precej nižja od zgornje meje 10 %, določene v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003.

Predlogi strank pred Sodiščem

- 28 Družba Intel Sodišču predlaga, naj:
- izpodbijano sodbo v celoti ali delno razveljavi;
 - sporno odločbo razglasi za nično v celoti ali delno;
 - naloženo globo odpravi ali močno zmanjša;

- podredno, zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču, da to odloči v skladu s sodbo Sodišča, in
- Komisiji naloži plačilo stroškov tega postopka in postopka pred Splošnim sodiščem.

29 Komisija Sodišču predlaga, naj:

- pritožbo zavrne in
- družbi Intel naloži plačilo stroškov.

30 Združenje ACT Sodišču predlaga, naj:

- pritožbi družbe Intel v celoti ugodi in
- Komisiji naloži plačilo stroškov, ki so mu nastali v okviru pritožbe in tožbe za razglasitev ničnosti.

Pritožba

31 Družba Intel v utemeljitev pritožbe navaja šest razlogov. Družba Intel s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče s tem, da spornih rabatov ni preučilo z vidika celote upoštevnihih okoliščin, napačno uporabilo pravo. Z drugim pritožbenim razlogom družba Intel zatrjuje, da je Splošno sodišče pri presoji ugotovitve kršitve iz naslova let 2006 in 2007, zlasti kar zadeva presojo pokritosti trga s spornimi rabati v teh dveh letih, napačno uporabilo pravo. Družba Intel s tretjim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, kar zadeva pravno opredelitev rabatov za izključnost, ki jih je družba Intel sklenila z družbama HP in Lenovo. Družba Intel s četrnim pritožbenim razlogom meni, da je Splošno sodišče napačno ugotovilo, da pri tem, kako je Komisija obravnavala razgovor z D 1, ni bila podana bistvena kršitev postopka, ki bi vplivala na njeno pravico do obrambe. Peti pritožbeni razlog se nanaša na to, da je Splošno sodišče napačno uporabilo merila v zvezi s pristojnostjo Komisije glede sporazumov, ki jih je družba Intel sklenila z družbo Lenovo za leti 2006 in 2007. Nazadnje, družba Intel s šestim pritožbenim razlogom Sodišču predlaga, naj naloženo globo odpravi ali močno zmanjša na podlagi načela sorazmernosti in načela prepovedi retroaktivne veljave Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003.

Peti pritožbeni razlog: Splošno sodišče naj bi napačno uporabilo merila v zvezi s pristojnostjo Komisije glede sporazumov, ki jih je družba Intel sklenila z družbo Lenovo za leti 2006 in 2007

Trditve strank

- 32 Družba Intel s petim pritožbenim razlogom, ki ga je treba preizkusiti na prvem mestu, ker se nanaša na pristojnost Komisije, najprej trdi, da je Splošno sodišče napačno potrdilo, da je bila Komisija pristojna uporabiti člen 102 PDEU za sporazume, ki jih je družba Intel v letih 2006 in 2007 sklenila z družbo Lenovo, ki je kitajsko podjetje. Merilo, ki temelji na kraju izvajanja protikonkurenčnih ravnanj (v nadaljevanju: merilo izvajanja), in merilo, ki se opira na opredeljene učinke teh ravnanj v Uniji (v nadaljevanju: merilo opredeljenih učinkov), naj namreč ne bi mogli biti podlaga za pristojnost Komisije v obravnavani zadevi.
- 33 Splošno sodišče naj bi tako v točki 311 izpodbijane sodbe napačno razsodilo, da je bilo izvajanje teh sporazumov mogoče ugotoviti zaradi ravnanj, ki so vplivala na projekcije strank v zvezi z njihovimi prodajami proizvodov nižje v prodajni verigi po celem svetu, tudi v EGP. Ta okoliščina pa naj ne bi omogočala, da se ugotovi pristojnost Komisije iz naslova merila izvajanja, saj se sporno ravnanje ni izvajalo v EGP in družba Intel družbi Lenovo ni prodajala proizvodov v EGP.

- 34 Poleg tega naj bi Splošno sodišče s tem, da je za določitev pristojnosti Komisije priznalo merilo opredeljenih učinkov, napačno uporabilo pravo. Po mnenju družbe Intel zgolj merilo izvajanja pomeni podlago za pristojnost, ki je priznana v sodni praksi.
- 35 Družba Intel v nadaljevanju trdi, da tudi če bi se merilo opredeljenih učinkov dejansko uporabilo, v obravnavani zadevi na njegovi podlagi ne bi bilo mogoče upravičiti pristojnosti Komisije. Glede tega se sklicuje na točko 87 sodbe z dne 27. februarja 2014, InnoLux/Komisija (T-91/11, EU:T:2014:92), v kateri naj bi Splošno sodišče ugotovilo, da če se sestavni deli najprej prodajo neodvisnim kupcem zunaj EGP, je povezava med notranjim trgom in kršitvijo preveč šibka. Družba Intel na podlagi tega sklepa, da ni bilo mogoče predvidevati, da bi imeli sporazumi, ki so bili sklenjeni z družbo Lenovo in so se nanašali na CPE za dobavo na Kitajskem, takojšen in znaten učinek v EGP. Poleg tega, tudi če bi za določitev pristojnosti zadoščali posredni učinki, naj sporazumi iz let 2006 in 2007, ki so bili sklenjeni z družbo Lenovo, ne bi mogli imeti znatnih učinkov na ozemlju EGP.
- 36 Poleg tega družba Intel meni, da je Splošno sodišče v točki 289 izpodbijane sodbe nezakonito obrnilo dokazno breme, ker je ugotovilo, da bi morala dokazati, da se je celotna nameravana prodaja nanašala na dele regije Evropa, Bližnji vzhod in Afrika zunaj EGP.
- 37 Nazadnje, družba Intel poudarja, da se s pristopom Komisije povzroča konflikt pristojnosti z drugimi organi, pristojnimi za konkurenco, in ustvarja realno tveganje za dvojno kaznivost.
- 38 Združenje ACT se v bistvu strinja s trditvami družbe Intel. Trdi zlasti, da je v skladu z besedilom člena 102 PDEU in sodno prakso, ki izhaja iz sodbe z dne 27. septembra 1988, Ahlström Osakeyhtiö in drugi/Komisija (89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 in od 125/85 do 129/85, EU:C:1988:447), treba dokazati, da se z zadevnim ravnanjem omejuje konkurenca znotraj skupnega trga.
- 39 Komisija meni, da je treba peti pritožbeni razlog zavrnil.

Presoja Sodišča

- 40 Splošno sodišče je v točki 244 izpodbijane sodbe razsodilo, da je mogoče pristojnost Komisije za ugotovitev in sankcioniranje ravnanja zunaj Unije na podlagi pravil mednarodnega javnega prava utemeljiti bodisi glede na merilo izvajanja bodisi glede na merilo opredeljenih učinkov, nato pa je preverilo pristojnost Komisije v obravnavani zadevi glede na merilo opredeljenih učinkov, podredno pa še glede na merilo izvajanja.
- 41 V tem okviru je treba na prvem mestu preizkusiti trditev družbe Intel in združenja ACT, da je Splošno sodišče napačno priznalo, da je merilo opredeljenih učinkov lahko podlaga za pristojnost Komisije.
- 42 Glede tega je treba opozoriti, kot je to storil generalni pravobranilec v točki 288 sklepnih predlogov, da so s pravili Unije o konkurenci, ki so navedena v členih 101 in 102 PDEU, zajeta skupinska ali enostranska ravnanja podjetij, s katerimi se omejuje konkurenca na notranjem trgu. Medtem ko namreč člen 101 PDEU prepoveduje sporazume in ravnanja, katerih cilj oziroma posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence „na notranjem trgu“, člen 102 PDEU prepoveduje zlorabo prevladujočega položaja „na notranjem trgu ali njegovem znatnem delu“.
- 43 Tako je bilo v zvezi z uporabo člena 101 PDEU razsojeno, da to, da je podjetje, ki sodeluje pri sporazumu, v tretji državi, ne pomeni ovire za uporabo te določbe, če ima ta sporazum učinke na ozemlju notranjega trga (sodba z dne 25. novembra 1971, Béguelin Import, 22/71, EU:C:1971:113, točka 11).

- 44 Poleg tega je treba opozoriti, da je Sodišče v utemeljitev uporabe merila izvajanja poudarilo, da če bi bila uporaba prepovedi, določenih v pravu konkurence, odvisna od kraja sklenitve omejevalnega sporazuma, bi bilo to za podjetja očitno sredstvo, s katerim bi se zlahka izognila navedenim prepovedim (glej po analogiji sodbo z dne 27. septembra 1988, *Ahlström Osakeyhtiö* in drugi/Komisija, 89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 in od 125/85 do 129/85, EU:C:1988:447, točka 16).
- 45 Merilo opredeljenih učinkov pa ima enak cilj, in sicer da se zajamejo ravnanja, ki zagotovo niso bila sprejeta na ozemlju Unije, vendar je mogoče njihove protikonkurenčne učinke občutiti na trgu Unije.
- 46 Družba Intel ob podpori združenja ACT torej napačno trdi, da merilo opredeljenih učinkov ne more biti podlaga za pristojnost Komisije.
- 47 Zato je treba to trditev zavrniti kot neutemeljeno.
- 48 Na drugem mestu je treba preizkusiti trditev, ki jo družba Intel navaja podredno, in sicer da je ob predpostavki, da se merilo opredeljenih učinkov uporabi v obravnavani zadevi, Splošno sodišče napačno ugotovilo, da so imeli sporazumi, sklenjeni z družbo Lenovo v letih 2006 in 2007, predvidljive, takojšnje in znatne učinke v EGP. Družba Intel daje glede tega velik pomen domnevno omejenemu številu zadevnih proizvodov.
- 49 Najprej je treba navesti, kot je Splošno sodišče razsodilo v točkah 233 in 258 izpodbijane sodbe, da merilo opredeljenih učinkov lahko upraviči uporabo konkurenčnega prava Unije po mednarodnem javnem pravu, če je predvidljivo, da bo zadevno ravnanje imelo takojšnji in znaten učinek v Uniji.
- 50 Prav tako je treba poudariti, kot je to storilo tudi Splošno sodišče v točkah 268 in 280 izpodbijane sodbe, da je treba glede na ravnanje zadevnega podjetja ali podjetij kot celoto ugotoviti, ali ima Komisija potrebno pristojnost, da v vsakem primeru uporabi konkurenčno pravo Unije.
- 51 Dalje, v delu, v katerem družba Intel graja ugotovitev Splošnega sodišča, da je bilo predvidljivo, da bodo imeli sporazumi, ki so bili sklenjeni z družbo Lenovo in so se nanašali na CPE za dobavo na Kitajskem, takojšnji učinek v EGP, je treba navesti, prvič, da je Splošno sodišče v točkah 251, 252 in 257 izpodbijane sodbe pravilno razsodilo, da za izpolnitev pogoja, ki se nanaša na zahtevo po predvidljivosti, zadošča, da se upoštevajo verjetni učinki ravnanja na konkurenco.
- 52 Drugič, ker je Splošno sodišče v točki 255 izpodbijane sodbe v bistvu ugotovilo, da je bilo ravnanje družbe Intel v razmerju do družbe Lenovo del celovite strategije, s katero se je želelo zagotoviti, da noben prenosni računalnik družbe Lenovo, opremljen s CPE družbe AMD, ne bi bil na voljo na trgu, niti v EGP, Splošno sodišče s tem, da je v točki 277 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je ravnanje družbe Intel lahko imelo takojšnji učinek v EGP, ni napačno uporabilo prava.
- 53 To trditev je treba torej zavrniti kot neutemeljeno.
- 54 Nazadnje, družba Intel trdi, da je Splošno sodišče napačno priznalo, da imajo lahko sporazumi, ki so bili sklenjeni z družbo Lenovo in so se nanašali na CPE za dobavo na Kitajskem, znaten učinek na trgu v EGP, medtem ko naj bi bili učinki teh sporazumov zanemarljivi.
- 55 Glede tega zadošča navesti, da je Splošno sodišče razsodilo, da je bilo ravnanje družbe Intel v razmerju do družbe Lenovo del celovite strategije, s katero se je želelo družbi AMD preprečiti dostop do najpomembnejših prodajnih kanalov na trgu, česar družba Intel v okviru pritožbe sicer ne prereka.

- 56 Zato je ob upoštevanju preudarkov iz točke 50 te sodbe Splošno sodišče lahko razsodilo – ne da bi s tem napačno uporabilo pravo – da je bilo treba ob prisotnosti strategije, kakršno je razvila družba Intel, upoštevati ravnanje podjetja kot celoto, da bi bilo mogoče presoditi znatnost učinkov tega ravnanja na trgu Unije in EGP.
- 57 Kot poudarja Komisija, bi drugačno postopanje pripeljalo do tega, da bi bilo celovito protikonkurenčno ravnanje, ki lahko vpliva na strukturo trga v EGP, umetno razdrobljeno na serijo ločenih ravnanj, ki morda ne bi spadala v pristojnost Unije.
- 58 Zato je treba trditev, navedeno v točki 54 te sodbe, zavrniti kot neutemeljeno.
- 59 Na tretjem mestu, v zvezi s trditvijo družbe Intel, da naj bi Splošno sodišče v točki 289 izpodbijane sodbe nezakonito obrnilo dokazno breme, zadošča ugotoviti, da ta trditev izhaja iz napačne razlage izpodbijane sodbe. Kot namreč izhaja iz točk od 286 do 289 navedene sodbe, je Splošno sodišče v zvezi z odložitvijo uvedbe nekaterih računalnikov na svetovni ravni ugotovilo, da je bilo na podlagi elementov, s katerimi je razpolagalo, mogoče sklepati, da je bila prodaja teh računalnikov predvidena v regiji Evropa, Bližnji vzhod in Afrika, katere pomemben del tvori EGP, kar je zadoščalo za ugotovitev vsaj potencialnih učinkov v EGP.
- 60 V tem okviru se je Splošno sodišče res sklicevalo na neobstoje konkretnih indecev, na podlagi katerih bi bilo mogoče sklepati, da se je celotna predvidena prodaja nanašala na dele te regije, ki so bili zunaj EGP. Vendar je treba to ugotovitev razumeti ob upoštevanju točk 287 in 288 izpodbijane sodbe, iz katerih izhaja, da je po mnenju Splošnega sodišča navedba, ki je bila podana na obravnavi in v skladu s katero je bilo mogoče, da so bili ti računalniki namenjeni za območja zunaj EGP, pomenila zgolj špekulacijo družbe Intel, ki je ta ni podprla z nobenim argumentom.
- 61 Navedena trditev torej ni utemeljena.
- 62 Na četrtem in zadnjem mestu, v zvezi s trditvami družbe Intel, ki se nanašajo na to, kako je Splošno sodišče uporabilo merilo izvajanja, zadošča navesti, da je Splošno sodišče v točki 297 izpodbijane sodbe pojasnilo, da je to merilo preučilo zaradi celovitosti.
- 63 Očitki v zvezi z obrazložitvijo, ki je v izpodbijani sodbi navedena zaradi celovitosti, pa ne morejo povzročiti razveljavitve te sodbe (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2011, Francija/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, točka 79 in navedena sodna praksa).
- 64 Zato je treba te trditve zavrniti kot brezpredmetne.
- 65 Na podlagi navedenega je treba peti pritožbeni razlog v celoti zavrniti.

Četrty pritožbeni razlog: bistvena kršitev postopka, ki posega v pravico družbe Intel do obrambe

Trditve strank

- 66 Četrty pritožbeni razlog, ki ga je treba preizkusiti na drugem mestu, ker se nanaša na upravni postopek pred Komisijo, zadeva postopkovno obravnavanje razgovora, ki ga je Komisija opravila z D 1. Razdeljen je na tri dele.
- 67 Na prvem mestu, družba Intel trdi, da je Splošno sodišče s tem, da je v točki 612 izpodbijane sodbe ugotovilo, da Komisija ni kršila člena 19 Uredbe št. 1/2003 v povezavi s členom 3 Uredbe št. 773/2004, napačno uporabilo pravo.

- 68 Prvič, Splošno sodišče naj bi tako v točki 614 izpodbijane sodbe uvedlo umetno razlikovanje med formalnimi in neformalnimi razgovori. Družba Intel s sklicevanjem na odločbo Evropskega varuha človekovih pravic z dne 14. julija 2009 trdi, da vsak sestanek s tretjo osebo, ki je namenjen zbiranju informacij v zvezi s predmetom preiskave, pomeni razgovor v smislu navedenega člena 19 in mora torej v zvezi z njim obstajati zapisnik.
- 69 Drugič in podredno, če bi bilo treba Uredbo št. 1/2003 razlagati tako, da obstaja kategorija neformalnih razgovorov, glede katerih ni treba pripraviti zapisnika, družba Intel meni, da razgovor z D 1 ni spadal v to kategorijo, tako da je morala Komisija zapisati vsebino navedenega razgovora, saj je ta razgovor, ki je trajal pet ur, vseboval elemente, ki so zelo pomembni in so objektivno povezani s predmetom preiskave.
- 70 Na drugem mestu, družba Intel trdi, da je Splošno sodišče napačno priznalo, da je bilo mogoče postopkovno napako, ki je bila posledica kršitve člena 19 Uredbe št. 1/2003 v povezavi s členom 3 Uredbe št. 773/2004, popraviti s tem, da je bila družbi Intel posredovana nezaupna različica zapiska, ki je vsebovala točke dnevnega reda v zvezi z bistvenimi elementi zadevnega razgovora, ni pa vsebovala povzetka vsebine pričanja D 1. Družba Intel glede tega trdi, da v nasprotju s tem, kar je navedlo Splošno sodišče v točki 622 izpodbijane sodbe, navedeni zapisnik ni vseboval kratkega povzetka obravnavanih tem, ampak samo seznam tem, ki so bile obravnavane v tem razgovoru.
- 71 Poleg tega družba Intel poudarja, da trditve, ki jo je navedla Komisija v odgovoru na pritožbo, in sicer da je bila s poznejšim posredovanjem opomnika popravljena kršitev njene pravice do obrambe, ni mogoče uskladiti s tem, da v zadevnem zapisniku očitno ni vsebine pričanja D 1, ali s tem, da je Komisija priznala, da namen tega zapiska ni bil natančno ali izčrpno povzeti vsebino zadevnega sestanka.
- 72 Na tretjem mestu, družba Intel meni, da je Splošno sodišče s tem, da ni uporabilo merila, uvedenega s sodbo z dne 25. oktobra 2011, Solvay/Komisija (C-109/10 P, EU:C:2011:686), napačno uporabilo pravo. Splošno sodišče naj bi ji s tem, da je v točki 630 izpodbijane sodbe navedlo, da je lahko v pravno zadostni meri ugotovila vsebino zadevnega razgovora, čeprav ni sodelovala pri njem, naložilo, da dokaže vsebino elementov, ki ji niso bili nikoli posredovani.
- 73 Združenje ACT se strinja s trditvami, ki jih družba Intel navaja v utemeljitev četrtega pritožbenega razloga, in zlasti poudarja, da ni bilo mogoče izključiti, da je mnenje, ki ga je podal D 1, koristno za obrambo družbe Intel, ker je ta predložil razbremenilne dokaze med postopkom pred US Federal Trade Commission (zvezna agencija za varstvo konkurence v Združenih državah) v letu 2003.
- 74 Komisija meni, da je četrti pritožbeni razlog brezpredmeten, poleg tega pa na prvem mestu trdi, da se na odločbo Evropskega varuha človekovih pravic, na katero se opira družba Intel, ni mogoče sklicevati za namene dokazovanja napačne uporabe prava, ker ta družba ni izpodbijala točke 617 izpodbijane sodbe, v skladu s katero namen zadevnega sestanka ni bil zbrati dokaze v obliki sopodpisanega zapisnika ali izjav na podlagi člena 19 Uredbe št. 1/2003. Komisija dodaja, da je Splošno sodišče v točkah od 614 do 616 izpodbijane sodbe primerjalo naravo informacij, ki jih je mogoče pridobiti na podlagi člena 19 te uredbe, z naravo informacij, ki so zajete s členom 18 iste uredbe, nato pa ugotovilo, da ta sestanek ni bil razgovor v smislu navedenega člena 19.
- 75 Na drugem mestu Komisija trdi, da je bila s posredovanjem internega zapiska zadostno popravljena zatrjevana postopkovna nepravilnost. Dodaja, da okoliščina, da družba Intel ni bila prisotna pri zadevnem razgovoru, ne dokazuje nobene napake v ugotovitvi iz točke 631 izpodbijane sodbe, v skladu s katero je bilo mogoče dokaz rekonstruirati. Družba Intel namreč izpodbija svoje argumente na prvi stopnji, s katerimi je zatrjevala, da je bilo mogoče izjave, ki jih je podal D 1, rekonstruirati, in sicer vsaj toliko, da je bilo mogoče ugotoviti, da so bile te izjave nujno razbremenilne.

- 76 Na tretjem mestu Komisija navaja, da okoliščin obravnavane zadeve ni mogoče povezovati z zadevo, v kateri je bila izdana sodba z dne 25. oktobra 2011, Solvay/Komisija (C-109/10 P, EU:C:2011:686), v kateri je bila kršitev pravice do obrambe zatrjevana v zvezi z ugotovitvijo, da je imela družba Solvay SA prevladujoč položaj na zadevnem trgu, pri čemer je ta ugotovitev temeljila na izpodbojni domnevi.
- 77 Komisija meni tudi, da Splošno sodišče s tem, da je uporabilo sodno prakso, ki izhaja iz sodbe z dne 25. oktobra 2011, Solvay/Komisija (C-109/10 P, EU:C:2011:686), za okoliščine obravnavane zadeve, da bi ugotovilo, da pravica do obrambe ni bila kršena, ni napačno uporabilo prava.
- 78 Ker se je za vse izjave družbe Dell, s katerimi je bil zanikan obstoj rabatov za izključnost, v točki 582 izpodbijane sodbe štelo, da glede na druge predložene dokaze niso bile verodostojne, Komisija meni, da izčrpen zapisnik najbolj kategoričnega zanikanja s strani D 1 družbi Intel nikakor ne bi koristil.

Presoja Sodišča

- 79 Komisija najprej meni, da je četrti pritožbeni razlog brezpredmeten, ker ugotovitev v izpodbijani sodbi, da je družba Intel odobrila rabate za izključnost družbi Dell, ni izpodbijana.
- 80 Vendar je treba to trditev zavrniti, ker pritožnica s tem razlogom specifično predlaga, prvič, naj se naložena globa zmanjša in, drugič, naj se sporna odločba razglasi za nično v delu, v katerem se nanaša na družbo Dell, pri čemer trdi, da jo je Komisija s tem, da ni pripravila zapisnika razgovora z D 1, prikrajšala za dokaze in tako posegla v njeno pravico do obrambe.
- 81 Zato je treba preizkusiti utemeljenost navedenega pritožbenega razloga.
- 82 Družba Intel s tem pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču zlasti očita, da je z ugotovitvijo v točki 612 izpodbijane sodbe, da Komisija ni kršila člena 19 Uredbe št. 1/2003 v povezavi s členom 3 Uredbe št. 773/2004, napačno uporabilo pravo.
- 83 Glede tega je treba v uvodu navesti, kot je to storilo Splošno sodišče v točki 621 izpodbijane sodbe, da iz internega zapiska Komisije v zvezi z razgovorom, ki je bil opravljen z D 1, zlasti izhaja, da so se teme, obravnavane v razgovoru z njim, ki je trajal več kot pet ur, nanašale na vprašanja, ki so objektivno povezana z vsebino preiskave. Poleg tega je bil D 1 eden od najvišjih vodstvenih delavcev največje stranke družbe Intel in – kot je poudarila družba Intel, ne da bi temu kdo ugovarjal – je bil natančneje zadolžen za nadzor odnosov svojega podjetja z družbo Intel. Iz tega izhaja, da je bil razgovor, ki ga je Komisija opravila z D 1, namenjen zbiranju informacij v zvezi s predmetom njene preiskave, ki se je nanašala na družbo Intel, v smislu člena 19(1) Uredbe št. 1/2003, kar Komisija sicer ni prerekala.
- 84 Na prvem mestu, v zvezi z grajanim razlikovanjem med formalnimi razgovori in neformalnimi razgovori, ki ga je uvedlo Splošno sodišče v točki 614 izpodbijane sodbe, iz samega besedila člena 19(1) Uredbe št. 1/2003 izhaja, da se ta člen uporablja za vsak razgovor, namenjen zbiranju informacij v zvezi s predmetom preiskave.
- 85 V uvodni izjavi 25 Uredbe št. 1/2003 je glede tega pojasnjeno, da je ta uredba namenjena okrepitvi pooblastil Komisije za izvajanje pregledov, in sicer tako, da se ji zlasti omogoči opravljanje razgovorov z vsemi osebami, ki bi lahko razpolagale z uporabnimi informacijami, in zapisovanje njihovih izjav.
- 86 Člen 19(1) Uredbe št. 1/2003 tako pomeni pravno podlago, ki Komisijo pooblašča, da opravi razgovor z osebo v okviru preiskave, kar je potrjeno v pripravljanih dokumentih te uredbe (glej predlog uredbe Sveta o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 [ES] ter o spremembi uredb (EGS) št. 1017/68, (EGS) št. 2988/74, (EGS) št. 4056/86 in (EGS) št. 3975/87 (COM(2000) 582 final, UL 2000, C 365E, str. 284)).

- 87 Na podlagi nobenega elementa, ki izhaja iz besedila te določbe, ali cilja, ki se z njo uresničuje, ni mogoče sklepati, da je nameraval zakonodajalec uvesti razlikovanje med dvema kategorijama razgovorov v zvezi s predmetom preiskave ali nekatere od teh razgovorov izključiti iz področja uporabe navedene določbe.
- 88 Splošno sodišče je torej v točkah od 614 do 618 izpodbijane sodbe napačno ugotovilo, da je treba glede razgovorov, ki jih opravi Komisija v okviru preiskave, razlikovati med formalnimi razgovori, za katere se uporabi člen 19(1) Uredbe št. 1/2003 v povezavi s členom 3 Uredbe št. 773/2004, in neformalnimi razgovori, ki so zunaj področja uporabe teh določb.
- 89 Na drugem mestu, v delu, v katerem družba Intel trdi, da mora Komisija pripraviti zapisnik vsakega razgovora, ki ga opravi na podlagi člena 19(1) Uredbe št. 1/2003, je treba najprej navesti, da je treba člen 3(1) Uredbe št. 773/2004, ki določa, da Komisija „[prav tako] osebi, s katero opravlja razgovor, sporoči svoj namen vodenja zapisnika o razgovoru“, razlagati tako, da ne pomeni, da je priprava zapisnika o razgovoru fakultativna, ampak da mora Komisija zadevno osebo opozoriti o nameravanem vodenju zapisnika.
- 90 Dalje, člen 3(3) Uredbe št. 773/2004, v katerem je natančneje navedeno, da „Komisija lahko na kakršen koli način zabeleži izjave, ki so jih podale osebe, s katerimi vodi razgovor“, pomeni, kot je Splošno sodišče pravilno razsodilo v točki 617 izpodbijane sodbe, da če se Komisija odloči opraviti razgovor na podlagi člena 19(1) Uredbe št. 1/2003 – ob privolitvi osebe, s katero ta razgovor opravlja – mora pripraviti zapisnik o tem razgovoru kot celoti, ne glede na izbiro, ki je prepuščena Komisiji glede oblike tega zapisnika.
- 91 Na podlagi tega je mogoče ugotoviti, da ima Komisija obveznost, da v obliki, ki jo sama izbere, pripravi zapisnik vsakega razgovora, ki ga opravi na podlagi člena 19 Uredbe št. 1/2003 za namene zbiranja informacij o predmetu preiskave, ki jo vodi.
- 92 Kar zadeva vprašanje, ali je Splošno sodišče v točki 622 izpodbijane sodbe pravilno razsodilo, da je bila s tem, da je bila družbi Intel v upravnem postopku dana na voljo nezaupna različica internega zapiska, ki ga je pripravila Komisija v zvezi s svojim sestankom z D 1, popravljena pomanjkljivost, povezana z neobstojem zapisnika razgovora, ki je potekal med tem sestankom, je treba navesti, da je sicer res, kot je Splošno sodišče navedlo v točkah 635 in 636 izpodbijane sodbe, da ta interni zapisnik vsebuje kratek povzetek tem, ki so bile obravnavane med spornim razgovorom, vendar pa v njem ni navedeno nič glede vsebine razprav med tem razgovorom, zlasti glede narave informacij, ki jih je D 1 predložil med navedenim razgovorom o temah, ki so v njem navedene. V teh okoliščinah je Splošno sodišče napačno ugotovilo, da je bila s tem, da je bil družbi Intel med upravnim postopkom posredovan navedeni interni zapisnik, popravljena prvotna pomanjkljivost tega postopka, ki se nanaša na neobstoj zapisnika zadevnega razgovora.
- 93 Na podlagi zgornjih preudarkov je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče s tem, da je, prvič, glede razgovorov, ki se nanašajo na predmet preiskave Komisije, uvedlo razlikovanje med formalnimi razgovori, za katere se uporabljajo določbe člena 19(1) Uredbe št. 1/2003 v povezavi s členom 3 Uredbe št. 773/2004, in neformalnimi razgovori, ki so zunaj področja uporabe teh določb, drugič, menilo, da sestanek med službami Komisije in D 1, čeprav je bila njegov predmet takšna preiskava Komisije, ni spadal na področje uporabe teh določb iz razloga, da ni pomenil formalnega razgovora, in tretjič, podredno ugotovilo, da je bil s tem, da je bila družbi Intel med upravnim postopkom dana na voljo nezaupna različica internega zapiska, ki ga je Komisija pripravila v zvezi s tem sestankom, popravljen neobstoj zapisnika tega sestanka, napačno uporabilo pravo.

- 94 Vendar če se v obrazložitvi sodbe Splošnega sodišča pokaže kršitev prava Unije, je pa njen izrek utemeljen na podlagi drugih pravnih razlogov, taka kršitev ne more povzročiti razveljavitve te sodbe in je treba torej spremeniti obrazložitev (sodba z dne 9. junija 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ in drugi/Komisija, C-71/09 P, C-73/09 P in C-76/09 P, EU:C:2011:368, točka 118 in navedena sodna praksa).
- 95 V obravnavani zadevi je treba navesti, da je Splošno sodišče v točki 611 izpodbijane sodbe poudarilo, da med strankama ni sporno, da se Komisija v sporni odločbi ni oprla na informacije, ki jih je pridobila med razgovorom z D 1, da bi obdolžila družbo Intel.
- 96 Kljub temu je treba v delu, v katerem je ta družba trdila, da je D 1 Komisiji predložil razbremenilne dokaze, ki bi jih ta morala zabeležiti v ustreznem zapisniku, do katerega bi bil družbi Intel omogočen dostop, opozoriti, da je v zvezi z neposredovanjem dokumenta, ki naj bi imel razbremenilno naravo, zadevno podjetje tisto, ki mora dokazati, da je njegovo nerazkritje lahko v njegovo škodo vplivalo na potek postopka in vsebino odločbe Komisije (glej v tem smislu sodbo z dne 1. julija 2010, Knauf Gips/Komisija, C-407/08 P, EU:C:2010:389, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 97 Podjetje mora tako dokazati, da bi lahko navedeni razbremenilni dokument uporabilo pri svoji obrambi, in sicer da bi, če bi se nanj lahko oprlo v upravnem postopku, lahko navedlo dokaze, ki ne bi bili skladni s sklepi, do katerih je v tej fazi prišla Komisija, in bi lahko torej kakor koli vplivali na presojo, ki bi jo ta navedla v svoji odločbi (glej v tem smislu sodbo z dne 1. julija 2010, Knauf Gips/Komisija, C-407/08 P, EU:C:2010:389, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 98 Iz tega izhaja, da mora zadevno podjetje dokazati, prvič, da ni imelo dostopa do nekaterih razbremenilnih dokazov in, drugič, da bi jih lahko uporabilo pri svoji obrambi (glej v tem smislu sodbo z dne 1. julija 2010, Knauf Gips/Komisija, C-407/08 P, EU:C:2010:389, točka 24).
- 99 V obravnavani zadevi pa iz podrobne analize, ki jo je Splošno sodišče opravilo v točkah od 629 do 659 izpodbijane sodbe, izhaja, da je bil družbi Intel v upravnem postopku poleg nezaupne različice internega zapiska, ki ga je Komisija pripravila v zvezi z razgovorom z D 1, posredovan „naknadni dokument“, v katerem so bili vsebovani pisni odgovori družbe Dell na ustna vprašanja, ki so bila postavljena D 1 med tem razgovorom.
- 100 Poleg tega, kot je navedeno v točkah od 44 do 49 in 628 izpodbijane sodbe, čeprav je imela družba Intel med postopkom pred Splošnim sodiščem možnost podati pripombe ob upoštevanju zaupne različice tega internega zapiska, ki je vsebovala informacije o vsebini razprav, ni predstavila nobenega indica, na podlagi katerega bi bilo mogoče domnevati, da Komisija med tem razgovorom ni zabeležila razbremenilnih dokazov, ki bi lahko bili koristni za njeno obrambo v smislu, da bi lahko v drugačni luči prikazali neposredne listinske dokaze, ki so bili navedeni v sporni določbi, da bi dokazala pogojenost zadevnih ravnanj.
- 101 Družba Intel zlasti, kot poudarja Komisija, ni izkoristila možnosti, ki jo je imela na podlagi členov od 68 do 76 Poslovnika Splošnega sodišča v različici, ki se je uporabljala ob izdaji izpodbijane sodbe, in sicer da bi predlagala, naj D 1 priča pred Splošnim sodiščem. Pred Splošnim sodiščem ni dokazala niti tega, da je poskušala navezati stik z D 1, da bi ga pozvala, naj potrdi, da je med svojim razgovorom navedel razbremenilne dokaze, ki bi lahko bili koristni za obrambo družbe Intel.
- 102 V teh okoliščinah napačna uporaba prava, ki je bila opredeljena v točki 93 te sodbe in ki je podana v izpodbijani sodbi, ne more izpodbiti ugotovitve v točki 625 izpodbijane sodbe, da upravni postopek ni vseboval nepravilnosti, ki bi škodovala pravici družbe Intel do obrambe in ki bi lahko pripeljala do razglasitve ničnosti sporne odločbe (glej v tem smislu sodbo z dne 18. julija 2013, Komisija in drugi/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P in C-595/10 P, EU:C:2013:518, točka 164).

- 103 Prvi in drugi del četrtega pritožbenega razloga je zato treba zavrniti kot brezpredmetna (glej v tem smislu sodbo z dne 12. februarja 2015, Komisija/IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, točka 66).
- 104 V delu, v katerem se tretji del četrtega pritožbenega razloga nanaša na uporabo sodbe z dne 25. oktobra 2011, Solvay/Komisija (C-109/10 P, EU:C:2011:686), v obravnavani zadevi, je treba ugotoviti, da se je Splošno sodišče glede tega vprašanja izreklo v okviru preizkusa posledic hipotetične postopkovne nepravilnosti za sporno odločbo, ki ga je opravilo zaradi celovitosti.
- 105 Očitki zoper obrazložitev sodbe Splošnega sodišča, ki je podana zaradi celovitosti, pa ne morejo pripeljati do razveljavitve navedene sodbe in so torej brezpredmetni (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2011, Francija/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, točka 79 in navedena sodna praksa).
- 106 Zato je treba tretji del četrtega pritožbenega razloga zavrniti kot brezpredmeten.
- 107 Četrty tožbeni razlog je zato treba zavrniti v celoti.

Prvi pritožbeni razlog: napačna uporaba prava zaradi nepreučitve spornih rabatov glede na celoto upoštevnihi okoliščin

Trditve strank

- 108 Prvi pritožbeni razlog, ki ga je treba preučiti na tretjem mestu, ker se nanaša na opredelitev zlorabe prevladujočega položaja v smislu člena 102 PDEU, ima tri dele.
- 109 Družba Intel s prvim delom prvega pritožbenega razloga trdi, da je rabate za zvestobo mogoče opredeliti kot zlorabo šele po preučitvi vseh upoštevnihi okoliščin, na podlagi katerih se ugotavlja, ali se z rabati lahko omejuje konkurenca. Družba Intel se sklicuje zlasti na točki 70 in 71 sodbe z dne 19. aprila 2012, Tomra Systems in drugi/Komisija (C-549/10 P, EU:C:2012:221), in na njuni podlagi sklepa, da se analiza celote okoliščin brez razlikovanja uporabi za rabate za izključnost in druge popuste, s katerimi se spodbuja zvestoba.
- 110 Družba Intel dodaja, da niti iz besedila niti iz strukture člena 102 PDEU ne izhaja, da je treba za nekatere vrste ravnanj, če jih sprejme podjetje s prevladujočim položajem, šteti, da so že po naravi protikonkurenčna.
- 111 Družba Intel trdi, da se v ustaljeni sodni praksi Sodišča za ugotovitev obstoja zlorabe prevladujočega položaja v smislu člena 102 PDEU zahteva, da se opravi preučitev celote okoliščin, ki vključuje preučitev ravni zadevnihi rabatov, njihovega trajanja, zadevnihi delov trga, potreb strank in možnosti, da je z rabati izrinjen enako učinkovit konkurent (*as efficient competitor test*, v nadaljevanju: test AEC), zato da se ugotovi, ali se s temi rabati lahko omeji konkurenca in da torej ti pomenijo zlorabo prevladujočega položaja v smislu člena 102 PDEU.
- 112 Poleg tega naj bi navedba Splošnega sodišča v točki 94 izpodbijane sodbe, da bi lahko podjetje s prevladujočim položajem dokazalo, da je njegovo ravnanje objektivno upravičeno, pomenila nepravo možnost, ker je Splošno sodišče v točki 89 navedene sodbe navedlo, da ni mogoče priznati koristnihi učinkov tega ravnanja. Poleg tega naj bi stališče Komisije pripeljalo do obrnitve dokaznega bremena, saj bi morala družba Intel upravičiti svoje ravnanje, preden bi Komisija ugotovila, da se lahko z njim omeji konkurenca.

- 113 Družba Intel z drugim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očita, da ni ocenilo verjetnosti za omejitev konkurence. Tako naj zaradi dejstva, da so sporni rabati v izpodbijani sodbi opredeljeni ali analizirani kot rabati za izključnost, ne bi smelo biti izključeno, da se preuči njihova zmožnost za omejitev konkurence.
- 114 Družba Intel s tretjim delom prvega pritožbenega razloga trdi, da analiza v zvezi z zmožnostjo rabatov za omejitev konkurence, ki jo je opravilo Splošno sodišče v točkah od 172 do 197 izpodbijane sodbe in s katero se je želelo dokazati, da je bilo z zadevnim ravnanjem v razmerju do prejemnikov rabatov mogoče omejiti konkurenco, ni zadostna in ne popravlja predhodno opredeljene napačne uporabe prava.
- 115 Splošno sodišče naj bi napačno zanemarilo pomembne okoliščine, kot so nezadostna pokritost trga s spornimi rabati, kratko trajanje očitanih ravnanj, neobstoj blokiranja in hiter padec cen ter predhodna analiza enako učinkovitega konkurenta.
- 116 Kar zadeva pokritost trga s spornimi rabati, naj bi Splošno sodišče napačno ugotovilo, da je bil s spornim ravnanjem pokrit znaten del trga. Stopnja zadevne pokritosti, ki povprečno znaša 14 %, naj ne bi bila primerljiva s stopnjo blokiranja zadevnega trga v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 19. aprila 2012, Tomra Systems in drugi/Komisija (C-549/10 P, EU:C:2012:221), ki je znašala 39 %, in tisto v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 23. oktobra 2003, Van den Bergh Foods/Komisija (T-65/98, EU:T:2003:281), ki je znašala 40 %. Družba Intel glede tega izpodbija trditev Komisije, da pokritost trga z očitanimi ravnanji ni upoštevana, ker se nanaša samo na konkretne učinke. Družba Intel odgovarja, da je znatna pokritost trga nujni element za ugotovitev zlorabe.
- 117 Kar zadeva trajanje očitanih ravnanj, družba Intel meni, da kratkotrajni sporazumi nimajo nobenih dejanskih ali potencialnih škodljivih učinkov. Družba Intel dodaja, da se Splošno sodišče za namene ugotovitve v točki 113 izpodbijane sodbe, da trajanje sporazumov ni bilo kratko, ni oprlo na trajanje sporazumov, če se obravnavajo posamično, ampak na skupek več sporazumov, tako da ni moglo upoštevati dejstva, da so lahko stranke družbe Intel pogosto prekinjale svoje sporazume. Družba Intel glede tega izpodbija trditev Komisije, da OEM stranke niso mogle prekiniti sporazumov, ki so jih sklenile z njo, čeprav so bili ti kratkotrajni. Neprerekano dejstvo, da je družba Dell zamenjala dobavitelja v korist družbe AMD, ko so bili rabati družbe Intel na najvišji ravni, naj bi dokazovalo, da je možnost zamenjave res obstajala.
- 118 V zvezi z neobstojem blokiranja zaradi spornih rabatov družba Intel meni, da Splošno sodišče ni upoštevalo omejitev zmogljivosti, s katerimi se je srečevala družba AMD in zaradi katerih ni mogla odgovoriti na povpraševanje po CPE, tako da sta se družbi Dell in Lenovo v zadevnih obdobjih oskrbovali izključno pri družbi Intel.
- 119 Kar zadeva upoštevnost testa AEC, naj bi Splošno sodišče s tem, da analize, ki jo je razvila Komisija v sporni odločbi, ni štelo za upošteveno in zajeto z nadzorom, ki ga mora opraviti za uskladitev z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisano 4. novembra 1950 v Rimu, napačno uporabilo pravo. Po mnenju družbe Intel ni treba odgovoriti na vprašanje, ali je Komisija morala opraviti ta test. Vendar ker je to analizo opravila, bi morali biti pravilno presojeni rezultati upoštevani iz naslova celote okoliščin, ki so upoštevne za dokazovanje obstoja verjetnosti za omejevanje konkurence.
- 120 Združenje ACT se v bistvu strinja s stališčem družbe Intel.
- 121 Komisija meni, da prvi pritožbeni razlog temelji na nepodprti predpostavki, da so rabati za izključnost zgolj vrsta oblikovanja cen. Sodišču naj torej tega pritožbenega razloga ne bi bilo treba preizkusiti.

- 122 Komisija podredno trdi, da imajo rabati za izključnost protikonkurenčne značilnosti, tako da na splošno nima smisla dokazovati njihove zmožnosti za omejevanje konkurence. Tako naj bi imeli ti rabati odvrtačni učinek zaradi možnosti, da bo podjetje stranka izgubilo rabate na stalnem delu trga. Zato naj bi na splošno omejevali svobodo strank, da izberejo oskrbovalne vire glede na najprivlačnejšo ponudbo.
- 123 Poleg tega naj bi družba Intel izhajala iz napačne razlage točk 70 in 71 sodbe z dne 19. aprila 2012, Tomra Systems in drugi/Komisija (C-549/10 P, EU:C:2012:221), ko trdi, da sta se ti točki nanašali na rabate za izključnost.
- 124 Komisija meni, da trditve, ki jih družba Intel navaja na drugem mestu, niso dopustne, ker se z njimi ne zstrjuje nikakršna napačna uporaba prava.
- 125 Te trditve naj bi bile vsekakor brezpredmetne, saj je Splošno sodišče v točkah od 172 do 197 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je bilo z ravnanjem družbe Intel mogoče omejiti konkurenco.
- 126 Komisija podredno dodaja, da pravnega merila, ki izhaja iz sodne prakse v zvezi z oblikovanjem cen in uporabo plenilskih cen, ni mogoče uporabiti za rabate za izključnost. Glede tega pojasnjuje, da bi lahko Sodišče pravno merilo za presojo, ali imajo prakse oblikovanja cen naravo zlorabe, za sisteme rabatov uporabilo v sodbi z dne 19. aprila 2012, Tomra Systems in drugi/Komisija (C-549/10 P, EU:C:2012:221), vendar je v zadnjenavedeni sodbi izrecno ponovilo, da podjetje s prevladujočim položajem ta položaj zlorabi, če uporabi takšen sistem rabatov.
- 127 Komisija nazadnje meni, da ni potrebno, da Sodišče preizkusi trditve družbe Intel v zvezi s točkami od 172 do 197 izpodbijane sodbe, saj je Splošno sodišče vprašanje, ali je Komisija v sporni odločbi dokazala, da je bilo mogoče z ravnanjem družbe Intel omejiti konkurenco, preučilo zaradi celovitosti.
- 128 Komisija podredno trdi, da je v izpodbijani sodbi pravno zadostno dokazan obstoj celovite strategije in da trditve, ki jih družba Intel navaja v zvezi s tem, niso dopustne, ker se želi z njimi doseči ponovna presoja dejstev. Odgovarja tudi na trditve družbe Intel v zvezi z upoštevnostjo pokritosti trga in trajanjem ravnanja.

Presoja Sodišča

- 129 Na prvem mestu, družba Intel ob podpori združenja ACT s prvima dvema deloma prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču v bistvu očita, da je priznalo, da je mogoče zadevna ravnanja opredeliti kot zlorabo prevladujočega položaja v smislu člena 102 PDEU, ne da bi bila predhodno opravljena preučitev celote okoliščin obravnavane zadeve in ne da bi bila preučena verjetnost, da je posledica tega ravnanja omejitev konkurence.
- 130 Na drugem mestu, družba Intel s tretjim delom prvega pritožbenega razloga kritizira analizo, ki jo je Splošno sodišče opravilo zaradi celovitosti zlasti v točkah od 172 do 197 izpodbijane sodbe in ki se nanaša na to, ali je bilo z rabati in plačili družbam Dell, HP, NEC, Lenovo in MSH mogoče omejiti konkurenco glede na okoliščine obravnavane zadeve.
- 131 V tem okviru družba Intel izpodbija zlasti presojo Splošnega sodišča v zvezi z upoštevnostjo testa AEC, ki ga je Komisija uporabila v obravnavani zadevi.
- 132 Zlasti trdi, da ker je Komisija ta test opravila, bi morale Splošno sodišče preizkusiti trditve te družbe v zvezi s tem, da so bile pri izvedbi tega testa storjene številne napake in da bi ta test, če bi bil izveden pravilno, pripeljal do drugačne končne ugotovitve od tiste, ki jo je podala Komisija, in sicer da s spornimi rabati ni bilo mogoče omejiti konkurence.

- 133 Glede tega je treba opozoriti, da cilj člena 102 PDEU nikakor ni preprečiti podjetju, da po lastni zaslugi osvoji prevladujoč položaj na trgu. Namen te določbe niti ni zagotoviti, da konkurenti, ki so manj učinkoviti kot podjetje s prevladujočim položajem, ostanejo na trgu (glej zlasti sodbo z dne 27. marca 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, točka 21 in navedena sodna praksa).
- 134 Vsak učinek izrinjenja zato ne pomeni nujno škodovanja konkurenci. Konkurenca na podlagi zaslug lahko po definiciji vodi do izginotja s trga ali do marginalizacije konkurentov, ki so manj učinkoviti in zato za potrošnike manj zanimivi, zlasti z vidika cen, izbire, kakovosti in inovacije (glej zlasti sodbo z dne 27. marca 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, točka 22 in navedena sodna praksa).
- 135 Vendar je podjetju, ki ima prevladujoč položaj, naložena posebna odgovornost, da s svojim ravnanjem ne ogroža učinkovite in neizkrivljene konkurence na notranjem trgu (glej zlasti sodbi z dne 9. novembra 1983, *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin/Komisija*, 322/81, EU:C:1983:313, točka 57, in z dne 27. marca 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 136 Člen 102 PDEU zato podjetju s prevladujočim položajem prepoveduje zlasti izvajanje ravnanj, ki imajo učinek izrinjenja njegovih konkurentov, za katere se šteje, da so prav tako učinkoviti kot to podjetje, in s katerimi se okrepi njegov prevladujoči položaj z uporabo drugih sredstev kot tistih, ki temeljijo na konkurenci na podlagi zaslug. S tega vidika vsake cenovne konkurence torej ni mogoče šteti za legitimno (glej v tem smislu sodbo z dne 27. marca 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, točka 25).
- 137 Glede tega je že bilo razsojeno, da podjetje s prevladujočim položajem na trgu, ki kupce – tudi če to stori na njihovo zahtevo – z zavezo ali obljubo obveže, da celotno ali velik del količine, ki jo potrebujejo, nabavljajo izključno pri navedenem podjetju, zlorablja svoj prevladujoči položaj v smislu člena 102 PDEU, bodisi če je zadevna obveznost določena brez podrobnejšega opisa bodisi če se sprejme v zameno za odobritev rabata. Enako velja, kadar navedeno podjetje – ne da bi kupce formalno obvezalo – uporabi, bodisi v skladu s sporazumi, sklenjenimi s temi kupci, bodisi enostransko, sistem rabatov za zvestobo, to je popuste, ki so pogojeni s tem, da stranka ne glede na siceršnji obseg svojih nakupov vse ali večino potrebnih količin nabavlja izključno pri podjetju s prevladujočim položajem (glej sodbo z dne 13. februarja 1979, *Hoffmann-La Roche/Komisija*, 85/76, EU:C:1979:36, točka 89).
- 138 Vendar je treba to sodno prakso podrobneje pojasniti za primer, v katerem zadevno podjetje v upravnem postopku ob podpori dokazov trdi, da njegovo ravnanje ni moglo omejiti konkurence in zlasti imeti očitanih učinkov izrinjenja.
- 139 V tem primeru ni potrebno samo, da Komisija analizira, prvič, moč prevladujočega položaja podjetja na upoštevem trgu in, drugič, stopnjo pokritosti trga z očitanim ravnanjem ter pogoje in okoliščine odobritve zadevnih rabatov, njihovo trajanje in njihov znesek, ampak mora tudi presoditi morebiten obstoj strategije, katere namen je izriniti konkurente, ki so vsaj enako učinkoviti (glej po analogiji sodbo z dne 27. marca 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, točka 29).
- 140 Analiza možnosti izrinjenja je upoštevna tudi za presojo vprašanja, ali je lahko sistem rabatov, ki je načeloma zajet s prepovedjo iz člena 102 PDEU, objektivno upravičen. Poleg tega je mogoče učinek izrinjenja kot posledico sistema rabatov, ki je škodljiv za konkurenco, izničiti ali celo preseči z ugodnostmi v smislu učinkovitosti, ki koristijo tudi potrošnikom (sodba z dne 15. marca 2007, *British Airways/Komisija*, C-95/04 P, EU:C:2007:166, točka 86). Takšno tehtanje za konkurenco ugodnih in škodljivih učinkov očitane ravnanja je v odločbi Komisije mogoče šele po analizi možnosti za izrinjenje vsaj enako učinkovitih konkurentov, ki je neločljivo povezana z zadevnim ravnanjem.
- 141 Če Komisija v odločbi, v kateri je ugotovljeno, da ima sistem rabatov naravo zlorabe, takšno analizo opravi, mora Splošno sodišče preizkusiti vse trditve, s katerimi tožeča stranka izpodbija utemeljenost ugotovitev Komisije v zvezi s tem, ali zadevni sistem rabatov lahko povzroči izrinjenje.

- ¹⁴² V obravnavani zadevi je Komisija v sporni odločbi kljub temu, da je poudarila, da je bilo z zadevnimi rabati že zaradi njihove narave mogoče omejiti konkurenco, tako da analiza celote okoliščin obravnavanega primera in zlasti test AEC nista bila potrebna za ugotovitev zlorabe prevladujočega položaja (glej zlasti točki 925 in 1760 obrazložitve te odločbe), vseeno poglobljeno preučila te okoliščine, tako da je v točkah od 1002 do 1576 te odločbe podala zelo podrobne navedbe v zvezi z analizo, ki jo je opravila v okviru testa AEC in na podlagi katere je v točkah 1574 in 1575 navedene odločbe ugotovila, da bi moral konkurent, ki je enako učinkovit, uporabljati cene, ki ne bi bile vzdržne, in da je zato uporaba zadevnih rabatov lahko imela učinke izrinjenja tega konkurenta.
- ¹⁴³ Iz tega je razvidno, da je imel v sporni odločbi test AEC dejansko vlogo pri tem, kako je Komisija presojala možnost, da bi imela uporaba zadevnih rabatov učinek izrinjenja enako učinkovitih konkurentov.
- ¹⁴⁴ V teh okoliščinah bi moralo Splošno sodišče preučiti vse trditve, ki jih je družba Intel podala v zvezi s tem testom.
- ¹⁴⁵ V točkah 151 in 166 izpodbijane sodbe pa je razsodilo, da ni bilo treba preučiti, ali je Komisija test AEC izvedla v skladu z veljavnimi pravili in brez napak, in da prav tako ni bilo treba preučiti vprašanja, ali so bili alternativni izračuni, ki jih je predlagala družba Intel, izvedeni pravilno.
- ¹⁴⁶ Splošno sodišče je v okviru preučitve okoliščin obravnavane zadeve, ki jo je opravilo zaradi celovitosti, zato v točkah od 172 do 175 izpodbijane sodbe testu AEC, ki ga je izvedla Komisija, odreklo vsakršno upoštevnost in zato ni odgovorilo na očitke, ki jih je družba Intel navedla v zvezi s tem testom.
- ¹⁴⁷ Zato je treba izpodbijano sodbo razveljaviti v delu, v katerem Splošno sodišče v okviru analize, ali je bilo s spornimi rabati mogoče omejiti konkurenco, napačno ni upoštevalo trditev, s katerimi je družba Intel grajala domnevne napake, ki naj bi jih Komisija storila v okviru testa AEC, ne da bi bilo treba odločiti o drugem, tretjem in šestem pritožbenem razlogu.

Vrnitev zadeve v razsojanje Splošnemu sodišču

- ¹⁴⁸ Člen 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije določa, da če Sodišče razveljavi odločitev Splošnega sodišča, lahko samo dokončno odloči o zadevi, če stanje postopka to dovoljuje. Vendar v obravnavani zadevi ni tako.
- ¹⁴⁹ Nadzor nad tem, ali je mogoče s spornimi rabati omejiti konkurenco, ki ga bo opravilo Splošno sodišče ob upoštevanju trditev družbe Intel, namreč zahteva preučitev dejanskih in ekonomskih elementov, za katero je to sodišče pristojno.
- ¹⁵⁰ Zato je treba zadevo vrniti v razsojanje Splošnemu sodišču.

Stroški

- ¹⁵¹ Ker se zadeva vrne v razsojanje Splošnemu sodišču, se odločitev o stroških tega pritožbenega postopka pridrži.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Sodba Splošnega sodišča Evropske unije z dne 12. junija 2014, Intel/Komisija (T-286/09, EU:T:2014:547), se razveljavi.**
- 2. Zadeva se vrne v razsojanje Splošnemu sodišču Evropske unije.**

3. Odločitev o stroških se pridrži.

Podpisi